

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 3. janvārī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 131/2024),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu:
 - 1.1. atzīt Administratīvā procesa likuma 320.¹ pantu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam un 105. pantam;
 - 1.2. apturēt tiesvedību administratīvajā lietā Nr. [..].
2. Apstrīdētā norma noteic, ka apelācijas instances tiesa vai Augstākās tiesas tiesnešu kolēģija var pieņemt vienbalsīgu lēmumu par atteikšanos izskatīt blakus sūdzību, ja tā ir acīmredzami nepamatota vai klaji aizskaroša un izaicinoša.
3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija vērtē, vai:
 - 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
 - 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
 - 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
 - 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Pieteikuma iesniedzēja jau iepriekš ir vērsusies Satversmes tiesā ar līdzīgu pieteikumu, lūdzot vērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam (ieteikums Nr. 126/2024). Satversmes tiesas 1. kolēģija 2024. gada 29. novembrī nolēma atteikties ierosināt lietu pēc minētā pieteikuma, jo tas neatbilda Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām. Proti, minētajā kolēģijas lēmumā norādīts, ka pieteikumā Nr. 126/2024 nebija sniegts Satversmes tiesas judikatūrai atbilstošs juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Līdz ar to kolēģijai, ievērojot Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, ir jāizvērtē, vai izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4.1. Izskatāmajā pieteikumā nav norādīti jauni fakti vai argumenti par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Līdz ar to šajā daļā pieteikuma faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru jau iepriekš lēmusi kolēģija.

4.2. Vienlaikus Pieteikuma iesniedzēja ir precizējusi prasījumu. Proti, viņa papildus lūdz Satversmes tiesu vērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 105. pantam, jo šī norma liedzot tiesai lemt par Pieteikuma iesniedzējas samaksātās drošības naudas atmaksu.

Līdz ar to pieteikuma daļā par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. pantam pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums ir mainījies pēc būtības un kolēģijai no jauna jāvērtē šīs pieteikuma daļas atbilstība Satversmes tiesas likumā noteiktajām prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta likuma normas satversmība, tādēļ pieteikumā ietvertais prasījums vērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 105. pantam ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt no Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkta izriet prasība pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

Ar Senāta rīcības sēdes lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties arī uz apstrīdēto normu, atteikts izskatīt Pieteikuma iesniedzējas blakus sūdzību par apelācijas instances tiesas lēmumu. Rīcības sēdes lēmumā nav lemts par drošības naudas atmaksu. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka tieši apstrīdētā norma aizskar viņas Satversmes 105. pantā ietvertās tiesības uz īpašumu, jo tā liedzot Senātam lemt par viņas samaksātās drošības naudas atmaksu.

Kolēģija norāda, ka apstrīdētā norma neregulē jautājumus par drošības naudas atmaksu. Līdz ar to no pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem nav gūstams apstiprinājums tam, ka tieši apstrīdētā norma rada Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 105. pantā ietverto pamattiesību aizskārumu. Savukārt pieteikumā ietvertā norāde par Administratīvā procesa likuma 129.¹ panta piektās daļas saturu, proti, ka drošības nauda ir atmaksājama, ja blakus sūdzība iesniegta par nepārsūdzamu lēmumu, norāda uz to, ka Pieteikuma iesniedzēja nepiekrīt Senāta veiktajai tiesību normu interpretācijai un piemērošanai. Citstarp no Senāta rīcības sēdes lēmuma neizriet, ka Pieteikuma iesniedzēja būtu iesniegusi blakus sūdzību par nepārsūdzamu lēmumu. Blakus sūdzību ir atteikts izskatīt, jo tā ir bijusi acīmredzami nepamatota. Tomēr Satversmes tiesa nepārvērtē tiesību normu

interpretācijas un piemērošanas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punktu*).

Tādējādi pieteikumā nav pamatots, kādā veidā apstrīdētā norma rada Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 105. pantā ietverto tiesību uz īpašumu aizskārumu. Līdz ar to šajā daļā pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

8. Ievērojot to, ka lieta Satversmes tiesā nav ierosināma, šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādītais lūgums ir atstājams bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. un 5. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 131/2024).
2. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādīto lūgumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Anita Rodiņa